

ชื่อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน
ในการนำนโยบายการสาธารณสุขมูลฐานไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์

นายธีระพงษ์ แก้วหาญ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรนาท ขมะณะรงค์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ศรีสันติสุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พญ. กิมาพร ขมะณะรงค์)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อนำนโยบายการสาธารณสุขมูลฐานไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด 2) เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน จากข้อเสนอที่สามารถแก้ปัญหาได้ในการนำนโยบายการสาธารณสุขมูลฐานไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการสาธารณสุขมูลฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ 1 หน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พัฒนาชุมชน เกษตร ศึกษาธิการ แรงงานและสวัสดิการสังคม และอุตสาหกรรมจังหวัด จำนวน 36 องค์กร กลุ่มที่ 2 องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) จำนวน 57 องค์กร และกลุ่มที่ 3 องค์กรประชาชน จำนวน 33 องค์กร รวมจำนวน 126 องค์กร ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร 3 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แล้วทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ โดยใช้วิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ไคสแควร์และหาค่าซนิจ ความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้คลามเมอร์วี รวมทั้งทดสอบความสัมพันธ์และพยากรณ์ตัวแปรที่ต้องปรับปรุงเป็นพิเศษในการบริหารด้วยสหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า

1) สภาพปัจจุบันของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อนำนโยบายการสาธารณสุขมูลฐานไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด พบว่า

1.1 องค์กรที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีนโยบายสนับสนุนและทุกองค์กรเคยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โดยเข้าร่วมกิจกรรมตามโอกาสและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารมากที่สุด

1.2 ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และองค์กรประชาชนให้ความสำคัญกับกิจกรรมการวางแผนปฏิบัติและดำเนินการร่วมกันมากที่สุด โดยองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) มีการปฏิบัติกิจกรรมที่มีผลต่อความสำเร็จในความร่วมมือสูงกว่าหน่วยงานภาครัฐและองค์กรประชาชน ส่วนองค์กรประชาชนให้ความสำคัญกับกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการติดตามประเมินผลสูงกว่าหน่วยงานอื่น ซึ่งถือเป็นจุดเด่นที่สำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือ

1.3 ภายใต้วีความร่วมมือพบว่า มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ ขาดการประสานนโยบายและแผน ขาดการวางแผนและดำเนินการร่วมกัน ขาดการพัฒนาแนวปฏิบัติและการบริหารจัดการ ขาดการสนับสนุนทรัพยากร และปัญหาขาดการยอมรับซึ่งกันและกัน

2) รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนในการนำนโยบายการสาธารณสุขมูลฐานไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด พบว่า มีองค์ประกอบทางการบริหารที่สำคัญ ดังนี้

2.1 การสนับสนุนนโยบายการสาธารณสุขมูลฐาน : ซึ่งมีปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญคือ (1) องค์กรที่เข้าร่วมมือควรประกอบด้วย ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และองค์กรประชาชนที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้อง (2) องค์กรที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนความร่วมมือ โดยกำหนดแนวปฏิบัติและระเบียบวิธีการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และ (3) ภาครัฐให้การสนับสนุนงบประมาณแก่องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และองค์กรประชาชน

2.2 การจัดองค์กร : เพื่อให้มีการตัดสินใจร่วมกันในการวางแผนปฏิบัติและนำไปสู่การปฏิบัติโดยรูปแบบการจัดองค์กรดังกล่าวควรประกอบด้วย การจัดให้มีคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ประสานนโยบายและวางแผนปฏิบัติ จัดให้มีคณะทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำเนินงานแต่ละด้านเพื่อประสานแผนไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ควรจัดให้มีองค์กรผู้รับผิดชอบในการประสานงาน โดยวิธีการประสานงานนั้นให้ความสำคัญกับการประสานงานโดยใช้สื่อต่าง ๆ ใช้แผนปฏิบัติและใช้วิธีการงบประมาณ และให้ความสำคัญกับการจัดเครือข่ายปฏิบัติงาน (Net-working) เพื่อจัดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสานกิจกรรมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์กร ทั้งนี้ภายใต้การจัดองค์กรความร่วมมือดังกล่าวทุกองค์กรมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการภายใต้บทบาทหน้าที่และนโยบายของแต่ละองค์กร

2.3 การดำเนินกิจกรรมร่วมกันภายใต้วีความร่วมมือ : โดยแต่ละองค์กรร่วมดำเนินกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติ ร่วมในการตัดสินใจในขั้นดำเนินการ ร่วมสนับสนุนทรัพยากร และร่วมติดตามประเมินผลซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันและมีการพัฒนาแนวปฏิบัติและการบริหารจัดการภายใต้วีความร่วมมือ รวมทั้งมีการประสานนโยบายและแผนปฏิบัติมากขึ้น

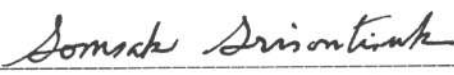
**THESIS TITLE : THE DEVELOPMENT OF CO-OPERATION MODEL OF GO AND NGO
IN IMPLEMENTING THE POLICY OF PRIMARY HEALTH CARE IN
THE PROVINCIAL LEVEL**

AUTHOR : MR. TEERAPONG KEAWHAWONG

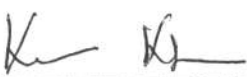
THESIS ADVISORY COMMITTEE :

(Associate Professor Dr. Suranart Khamanarong) Chairman

(Associate Professor Dr. Somsak Srisontisuk) Member

(Assistant Professor Kimaporn Khamanarong, M.D.) Member

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the current situation, problems and opinion concerning the cooperation model of GO and NGO in implementing primary health care policy in the provincial level, 2) to create the appropriate model for GO and NGO cooperation in implementing the primary health care policy in the provincial level.

The samples of this study were the organizations involving quality of life development and primary health care in northeastern region. They consisted of 126 organizations divided into 3 groups that were group 1 : government organization consisting of provincial public health office, community developing office, provincial agriculture office, provincial education office, labour and social welfare office and provincial industry office totally 36b organization, group 2: 57 non-government organizations and group 3: 33 people organizations. The instrument for data collection was questionnaire and interview.

The statistical methods used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, f-test, one-way ANOVA, Chi-square test, Cramer's V, Pearson Product moment correlation and Stepwise multiple regression analysis with the significance level at 0.05.

Result of Study

The result of study was as followings:

1. The current situation of cooperation between GO and NGO in implementing primary health care policy in the provincial level

1.1 Most of involved organizations had the policy to support the primary health care implementation and all organizations were used to cooperate with each other by participating in the activities and exchanging information.

1.2 GO, NGO and people organization gave the most significance to joint planning and operation. The activity of NGOs was more successful than other organizations. The people organization was the organization, which gave the significance to the participation in decision making and monitoring more than other organizations. This factor was the most significant factor in enhancing the cooperation.

1.3 Under the cooperation in implementation the result of this study revealed that there were problems i.e. lacking the policy concordance, lacking the cooperation in action plan and implementation, the development of administration, the resource support as well as lacking acceptance in each other.

2. The model of GO and NGO cooperation in implementing the primary health care policy in the provincial level, the study revealed that there were factors which paid important role in developing the cooperation of GO and NGO as described in the followings :

2.1 Primary Health Care Policy Support: The result of study revealed the following factors:

- (1) The organizations participating in primary health care implementation should consist of GO, NGOs and people organization.
- (2) The concerning organizations should determine the policy which support the implementation by determining the way of operation and concerning methodology as well as facilitating the usage of resource.
- (3) The Government sectors should support the budget for primary health care activities of NGOs and people organization

2.2 Organization Management: This factor was the important mechanism to bring about the implementation of primary health care policy. The organization management should be consistent with other structures and response to the provincial primary health development plan. The joint committee consisting of GO and NGOs was set up to decision making and implementation plan concordance. Furthermore, the working team, which was consistent with the objective of various activities, was set up. In regarding to cooperation,

the responsible organization should be determined. The method of cooperation should use the various methods on action plan development and budget planning by passing through public relation. The networking was established. The functions of this networking were coordination, information exchange, doing activity and making public relation to make each organization understand their role and function. However, under the above organization management, each organization was independent in administration under its role and policy.

2.3 The implementation under cooperation: The significant activities were the participation in action plan development, decision making, monitoring and evaluation. These activities should be supported by all organization in sharing resources. The method of cooperation and implementation mentioned above will bring about acceptance among those organizations, the support of resource and development of implementation method and administration under cooperation as well as policy concordance.